

մեռած մարդիկը կենդանացեր են՝ կրը-
նանք հասկընալ թէ հապա որչափ ա-
ւելի շատուոր պիտի ըլլան ան խեղճերն
որ իբրեւ մեռած թաղուեր ու ետքը
աչքերնին գերեզմանին ահաւոր մթու-
թեանը մէջ բացեր են :

Իւերեւոյթ մահը կենդանութեան
գործողութեանցը առժամանակեայ և
անկատար դադարումն է , իսկ իրական
մահը բացարձակ ու յարատեւ դադա-
րումն է նոյն գործողութեանց :

Իրական մահուան նշաններն ասոնք
են . մեռելի գոյն , մարմնոյն բոլորովին
պաղիլը , աչքերուն մթ ըննալն ու տկա-
րանալը , մկանանց շարժման դադրիլը
և անդամոց թմրութիւնը :

Իսկ որովհետեւ կրնայ ըլլալ որ աս
նշաններէն շատը և կամ մէկ քանին ի-
րապէս մեռելոյն վրայ չերեւնայ ու առ-
երեւոյթ մահուան վրայ երեւնայ , ապա-
հով ճամբան աս է որ մարդ սպասէ ին-
չուան որ մեռելը սկսի քիչ մը աւելիլ :

Ի՞նչ բանիս վրայ քաղաքին ոստիկա-
նութիւնն ալ մեծ փոյթ պիտի ունե-
նայ , և քիչ մը տարակոյս որ տեսնէ՝
պէտք է որ ուշացընէ թաղումը : Ի՞նչն
ատեն ալ բժիշկը պիտի հաստատէ
հիւանդին մեռնիլը ու ինքը նախ հրա-
ման պիտի տայ թաղելու , ինչպէս որ
Եւրոպայի մէջ օրէնք է :

Իսկ ուրիշ անգամ մըն ալ մեռելոց
վրայ ընելու քանի մը կարեւոր զգուշու-
թիւններուն վրայ կը խօսինք :

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

Եւր Տօր 'ի վերայ մանկան ննջելոյ :

ՀԱՅԳԻՐ մանուկս աչքք վըճիտ
հանգիր անոյշ յօրօրոցիդ :
Այդ հրաշագեղ գոհար բըբունք
ի յարթնութեանդ միշտ երերունք
Ո՛հ զի՛ խաղաղ և անշարժիկ
Փակեալ 'ի նինջ են աւասիկ .
Ըրթունքդ շուշանք լըցեալ շաղով
Եւ գիրդ մարմինդ երկնից գեղով :

Ննջեա՛ մանուկս աչքք վըճիտ
Ննջեա՛ յանգորր յօրօրոցիդ :
Ցօղն 'ի վերայ վարդին թերթից
Իմ ցօղ աչաց վառ վառ այտիցդ
Թշուառ մանկիկ , քեզ մօր միակ
Ո՛հ անժըպիտ են գորովանք ,
Ձուրկ 'ի նազուկ յայս տիս ամբիծ
Հօր կաթոգին 'ի համբուրից
Որ 'ի գգուանս իւր սիրակէզ
Այսպէս փափկիկ ծննաւ ըզբեզ :
Աւա՛ղ 'ի մէնջ գընաց հեռի ,
Թող ըզբեզ որք և զիս այրի
Ձանդրանիկն իւր որդեակ չըքնաղ
Եւ զտարփալի հարմըն մատաղ :
Ոչ գողարական քեզ այլ եղբայր
Լիցի ընկեր սիրապատար .
Դու անմեղուկ իմ աղանեակ
Դու ինձ միայն մնացեր որդեակ :
Այլ մէք ըբեալ թողտք անտէր .
Եւ մինչ ես մայրդ քեզ առնիմեր
Ըզցայդ ցերեկ 'ի կոծ ամբաւ
Աղիւսորով մաշիմ 'ի ցաւ ,
Ժպտես ճէն քաղցրախօսիկ
Կամ յօրոցիդ հանգչիս հեղեկ .
Եւ քո հայրիկ 'ի հող աղիւսոր
Գերեզմանաց անդր 'ի բըլուր
Ըուրջ պար առեալ նոճեաց 'ի սեաւ ,
Ննջէ մահուն ընդ ցուրտ շիրմաւ :
Արդ 'ի չըթուեսդ իսկ վարդաձոյլ
Ձըւարթութեան փայլէ նըշոյլ .
Ինդէր երեսըդ ժպտեցան .
Հրեշտակք եղեն քեզ յանգիման
Խաղապատին ըզբեւ անոյշ
Ի համբուրիկս նոքա քընքոյշ .
Մին զձիւնափայլ պարանոցիկդ
Այլք ըզթաթիկըս քո փափկիկ ,
Եւ յանուանէդ ըզբեզ ձայնեն
Կամ շուրջ ըզբեւ պար բոլորեն .
Այլք խաղալով ընդ քոյդ օրոց
Յունկնըդ մնչեն ձայնիկս երգոց .
“ Ի քո քաղցրիկ մօրէդ ծածուկ
Մանկիկ , յերկնս եկ փախիցուք , ,
Եւ քոյդ արգեօք թռեալ հոգեակ . . .
Ձարթի՛ր զարթի՛ր իմ աղանեակ .
Կաթն անուշիկ քընքոյդ փոխան
Քեզ ջամբեցից մեղրածորան :

ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՇԻՔԹԱՇԼԵԱՆ
ՅԱՇԱԿԵՐՏԵՑ ՄՈՒՐԱՏ . ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ